

bla que els caràcters secundaris del sexe, i en menys grau els primaris, són resultat de substàncies químiques que tenen origen en grups de cèl·lules diferenciades, i tals cossos no sols determinen el sexe en un principi, sinó que canvien els caràcters sexuals durant el curs de la vida, i amb els canvis del cos venen les corresponents modificacions de la ment i del caràcter, i s'hi avancem un pas més i contemplem els bells atributs de l'instint maternal que ha inspirat l'art i la religió, com resultat de l'estímul d'un producte químic, no podem dir amb raó que els límits de la nostra comprensió han estat sobrepassats i que la nostra intel·ligència resta presa del neguit?

Es la hormona la mateixa influència o la corporització d'ella? O és, tal vegada, el complement físic de la qualitat espiritual de la influència? En qualsevol dels casos veiem les qualitats de subtils i reiterats efectes; en un i altre ens allunyem de la material concepció de mer tamany i pes, i el nostre pensament vola cap a les antigues concepcions de les "petites llevadures" i "el gra de llavor de mostassa". El paper de ço que és infinitament petit, porta el pensament al límit del material.

El lloc de la Psicologia en la Medicina

D'aquest al meu pròxim tema no hi ha més que un pas. En dir el pròxim tema, em refereixo al lloc que té la psicologia en la medicina, i precisant més, a l'estudi de la mens en l'estat de salut i en la malaltia, tema al qual hauria de concedir-se més atenció, tant perquè el coneixement de la mens ha fet sorprenents progressos, com pel motiu que cada vegada augmenta més la necessitat d'emprar la seva ajuda. La psicologia necessita ésser inclosa dins el teixit de la pràctica mèdica, i no ésser mirada com una estranya col·laboradora. Els seus delicats processos, en requerir com així fan, reflexió i simpatia, troben encoratjament i equilibri, si són el lligam de la trama dels símptomes físics. Si resta apartada la pràctica psicològica, pot fàcilment convertir-se en acceptació predisposada i servei d'un objectiu, i fins produir antagonismes. Ço és degut en part a les perspectives dels pacients i a la cruessa d'alguns dels seus exponents. Parlant en termes generals, els malalts consideren els trastorns men-

tals com fets que poden evitar i els trastorns físics com esdeveniments que són inevitables.

Malgrat la neurosi és igualment apta, si no ho és més, a atacar els més alts tipus mentals, el seu diagnòstic tendeix a deprimir el pacient, a despit de tot raonament, i retarda la cura del mateix. Això fa que els canvis físics i psíquics hagin d'ésser, en quan sigui possible, tractats conjuntament. La prioritat ha d'ésser donada a la part física, i sempre s'ha de tenir present que els trastorns mentals treuen més benefici d'un tractament incidental i fins fet impensadament. Ço no és més que afirmar en altres paraules que les més subtils idees i sentiments poden destruir-se, en virtut de les temptatives fetes per donar-los una forma massa concreta. I, no obstant, per una estranya ironia, hi ha una escola de psicologia mèdica, molt donada a l'argumentació, que ens ha ofert un quadro de la mentalitat humana i els seus processos, tan cru i poc atractiu, com per fer-nos refractaris a l'acceptació dels grans i valuosos estudis en què es fonamenta.

Però, en veritat, la medicina deu molt a aquests mestres, Freud i altres, que ens han revelat el mecanisme dels processos mentals inconscients i les llurs relacions amb els conscients. Els principis d'aquests mestres no són menys certs, perquè aquell hagi exagerat el paper de l'instint sexual i els seus deixebles hagin desnaturalitzat la importància dels detalls. I les condicions de la vida moderna, el seu vèrtig, les seves complexitats, el fet que les invencions mecàniques hagin deixat enlloc el poder d'adaptació de l'home, no sols ha d'ésser causa d'esgotament, sinó que ha de produir violències, lluites i empènyer a la mens més cap a l'estat de malaltia que en els plàcids dies de temps passats. I així és un fet que no sols la neurosi sovinteja més, sinó que les malalties físiques tendeixen a ésser oblidades o confoses amb els estats mentals anòmals. Les valors clíniques han canviat. I les oscil·lacions capricioses en els quadros de les malalties, que tantes vegades emmascaren el llur procés, són freqüentment el resultat de reaccions mentals, és a dir, respostes de la personalitat.

Quantes vegades no trobem que una malaltia de base física, que potser té el seu millor tractament en una intervenció quirúrgica, pot presentar una super-estructura de trastorns funcionals, deguda a experiències mentals presents o enterades que, demés d'intrigar el pacient i el metge,